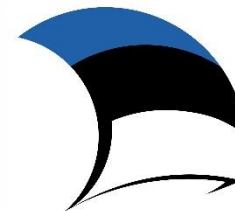

RAHANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

KOVide finantsjuhtimine

Sulev Liivik

Kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise
osakond

KOVide finantseerimine

- Tulumaksu arvestatakse brutopalgalt. Maksuvaba miinimum ja tulumaksu tagasimaksud KOVide tulumaksu laekumist ei mõjuta.
- KOVide tulumaksu osa suurus: 2018.a 11,86%, 2019. a 11,9%, 2020. a jne 11,93%.
- Maamaksu määr on 0,1-2,5% maa maksustamise hinnast (ei võeta turuhinda aluseks). Kodualune maa on maksuvaba 0,15 ha või 2,0 ha ulatuses.
- Looduskaitsealade maksusoodustuse tõttu on maamaksu laekumine väiksem.
- KOVidele laekub kaevandusõiguse tasu ja vee-erikasutuse tasu.
- KOVidel on võimalik seada teenustasusid (nt lasteaia koha maks) või koguda kohalikke makse.

KOVide finantseerimine

- Nõrgemate KOVide tulubaasi järeleaitamiseks (puudu jääva tulumaksu täide) on tasandusfond. Võtab arvesse nii tulu kui kulu (arvestuslik) poolt.
- Tasandusfondi raha võib kasutada piiranguteta nagu maksutulugi.
- Toetusfond on valdkondlik toetus. Riik määrab ette tingimused. Praegu on toetusfondi all 9 toetuse liiki.
- Riiklike ülesannete kuluhüvitised. Põhiseadus käsib hüvitada. Praegu 2 hüvitise liiki.
- Investeeringutoetused (riigieelarve, struktuurivahendid, kvoodiraha).
- Investeeringutoetuse saamiseks peab projekt vastama arengukavas ette nähtud eesmärgi saavutamisele.

KOVide finantseerimine

Tasandus- ja toetusfond	2017	2018	muutus €	muutus %
Tasandusfond	77	90	13	17%
Toetusfond	326	399	73	22%
- haridustoetus	251	289	38	15%
- toimetulekutoetuse hüvitis	23	24	2	7%
- sotsiaaltoetuste ning -teenuste osutamise toetus	3	3	0	-5%
- vajaduspõhise peretoetuse hüvitis	4	1	-3	-82%
- väikesaarte toetus	0,4	0,0	-0,4	-100%
- rahvastikutoimingute hüvitis	0	1	1	100%
- kohalike teede hoiu toetus	29	29	0	0%
- raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenus	3	3	0	0%
- jäätmehoolduse arendamine	2	2	0	0%
- huvitegevuse toetus	6	14	9	150%
- lasteaiaõpetajate tööjõukulude toetus	4	12	8	200%
- keskkonnatasude muutmise kompensatsioon	1	0	-1	-100%
- matusetoetus	-	4	4	100%
- asendushooldus	-	17	17	100%

KOVide finantsjuhtimine

- Arengukava ja eelarvestrateegia peavad hõlmama vähemalt 4 eelseisvat aastat. Vastu tuleb võtta hiljemalt 15.10.
- Arengukava ja eelarvestrateegia on üks dokument. Eelarvestrateegia on arengukava finantsplaan.
- Eelarvestrateegia tuleb teha olemasoleva ressursi piires. Eelarvestrateegia näitab 4 a ette vaates, mis on võimalik ära teha.
- Arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu tuleb veebilehel avalikustada vähemalt kaheks nädalaks.
- Ühinemislepingus kirjas olevad investeeringud tuleb üle kanda arengukavasse. Sealt edasi eelarvestrateegiasse.
- Kui on moodustatud osavald või linnaosa, esitatakse arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu seisukoha kujundamiseks ja ettepanekute esitamiseks osavalla või linnaosa esinduskogule.

KOVide finantsjuhtimine

- KOVi on iseseisev eelarve. Riik ei tohi sekkuda KOVi valikutesse, va sihtotstarbelise raha reeglipärane kasutamise seire.
- Eelarve peab olema kooskõlas arengukava ja eelarvestrateegiaga.
- Eelarve on 5 osaline: põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus, likviidsed varad.
- Eelarvet ei tohiks vastu võtta liiga suure detailsusega. Muidu peab tihti seda volikogus muutma.
- Eelarves võib ette näha reservfondi ettenägematute kulude katteks.
- Valitsus peab esitama eelarve eelnõu ja seletuskirja 1 kuu enne aasta algust.
- Volikogu peab eelarve vastu võtma hiljemalt märtsi lõpuks. Kui ei võta, tuleb uus volikogu koosseis.

KOVide finantsjuhtimine

- Majandusaasta aruanne koostatakse KOV konsolideerimisgrupi kohta tervikuna.
- Valla- või linnavalitsus esitab volikogule hiljemalt 31. maiks majandusaasta aruande koos vandeaudiitori aruandega.
- Alates 2019. a on kohustuslik, et revisjonikomisjon kuulab ära audiitori, kes selgitab tähelepanekuid.
- Revisjonikomisjon koostab aruande, milles märgib, kas toetab majandusaasta aruande kinnitamist. Alates 2019. a võib lisada linna- või vallavalitsusele suunise sisekontrolli tõhustamiseks.
- Majandusaasta aruanne tuleb volikogus kinnitada 30. juuniks.

KOVide finantsjuhtimine

- Laenu (va arvelduskrediit) ja pikaajalise katkestamatu rendikohustuse võtmine on volikogu ainupädevuses.
- Arvelduskrediidi võtmiseks peab volikogu piirmäära seadma. Arvelduskrediit tuleb aasta lõpuks tagasi maksta.
- Pikaajalist laenu võib võtta ainult investeringuteks.
- Põhitegevuse tulem (põhitegevuse tulude ja kulude vahe) peab olema plussis.
- KOVi netovõlakoormuse piirmäärasid on 3. 60% on lubatud kõigile. 60%-100% saavad võimekamad KOVid.
- Põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse reeglid kehtivad ka KOVist sõltuvale konsolideerimisgrupi üksusele.
- Kui netovõlakoormuse piirmäär on 2 a järjest üle piirmäära järgneb korrigeerimismenetlus.

KOVide finantsjuhtimine

- Raha tohib hoida rahvusvahelise reitinguga pangas.
- LHV-s võib hoida ainult raha suuruses 0,5% põhitegevuse tuludest.
- KOV võib omada ainult selliseid aktsiaid, mis on vajalikud KOV põhiülesannete (KOKS § 6 lg 1 ja 2) täitmiseks.
- KOV tütrele (ainult sõltuv üksus) võib laenu anda ja tema kohustusi garanteerida.

Mida toob tulevik?

- Valitsusel on tahe KOVidele rolli suurendada ja anda juurde uusi ülesandeid koos rahaga.
- Sihtotstarbelised toetused on plaanis üle anda tulubaasi.
- Millalgi toimub maade hindamine, mis suurendaks maamaksu baasi.
- Tõenäoliselt võetakse midagi ette kohalike maksudega.
- Käib KOVide teenustasemete väljaselgitamine.
- Tulevikus avalikustatakse kõik tehingud erasektori tehingupartneritega.